

Huurders en flatbewoners voelen zich onveilig

Onveilig wonen

Criminaliteit treft niet iedereen in gelijke mate. Zo zijn bewoners van huur- en flatwoningen vaker slachtoffer dan bewoners van andere woningen. Bovendien voelen huurders en flatbewoners zich onveilig.

Kenmerken van de woning waarin mensen wonen lijken van invloed te zijn. Zo zijn bewoners van huurwoningen en bewoners van flats naar verhouding vaker slachtoffer van een delict dan bewoners van een woning in eigendom en van eengezinswoningen. Ook geven bewoners van huurwoningen en van flats meer aan dat zij zich onveilig voelen. Dit blijkt uit gegevens uit het *Permanent Onderzoek Leefsituatie* van 1998.

Vaak slachtoffer en banger

Bewoners van huurwoningen en flats zijn dus vaker slachtoffer dan anderen. Dat is niet voor alle delicten in dezelfde mate het geval. Bewoners van huurwoningen zijn vaker slachtoffer van geweld- en diefstal delicten dan bewoners van koopwoningen. Flatbewoners zijn vaker slachtoffer dan bewoners van eengezinswoningen, vooral van diefstal delicten. Bewoners van vrijstaande eengezinswoningen hebben het minste te maken met criminaliteit.

Een zelfde beeld komt naar voren als het gaat om de onveiligheidsgevoelens. Bewoners van huurwoningen voelen zich over

het algemeen onveilig dan bewoners van een eigen woning; flatbewoners voelen zich onveilig dan bewoners van eengezinswoningen. Dit verschil doet zich vooral voor als er volgens de bewoners onveilige plekken in de buurt zijn en bij de angst om 's avonds open te doen.

Kenmerken van bewoners

Een eerste verklaring voor deze verschillen in slachtofferschap en onveiligheidsgevoelens is dat in huurwoningen en flats mensen wonen die op grond van hun individuele kenmerken een verhoogde kans hebben op slachtofferschap en onveiligheidsgevoelens. De meeste slachtoffers vallen onder mannen, jongeren, leden van eenoudergezinnen en hoog opgeleiden. De verschillen tussen bevolkingsgroepen variëren van delict tot delict. Mannen zijn vaker slachtoffer van geweld en vandalisme dan vrouwen. Jongeren zijn vooral vaak slachtoffer van geweld. Personen uit eenoudergezinnen zijn relatief vaak slachtoffer van geweld- en diefstal delicten. Hoger opgeleiden zijn vaker slachtoffer van diefstal en van vandalisme dan lager opgeleiden. Ook in gevoe-

lens van onveiligheid bestaan verschillen tussen bevolkingsgroepen. In het algemeen voelen vrouwen, jeugdigen en ouderen, alleenstaanden, leden van eenoudergezinnen en lager opgeleiden zich onveiliger dan anderen. Maar er bestaan ook verschillen tussen de verschillende vormen van onveiligheidsgevoelens. Vrouwen voelen zich op alle aspecten onveiliger dan mannen. Onder jongeren is de angst om 's avonds alleen thuis te zijn het grootst, terwijl ouderen banger zijn om de deur te openen als ze 's avonds alleen thuis zijn. Mensen tussen de 25 en 65 jaar geven minder vaak aan dat er onveilige plekken in hun buurt zijn. Terwijl hoger opgeleiden zich minder onveilig voelen schatten ze de kans op een inbraak wel hoger in.

In huur- en flatwoningen blijken relatief veel mensen jonger dan 35 jaar en ouder dan 65 jaar te wonen, evenals alleenstaanden, eenoudergezinnen en mensen met een lage opleiding. Een deel van de bevinding dat bewoners van flats en huurwoningen vaker slachtoffer zijn en zich onveiliger voelen dan bewoners van andere woningen lijkt dus verklaard te kunnen worden door de kenmerken van de bewoners.

Woonomgeving

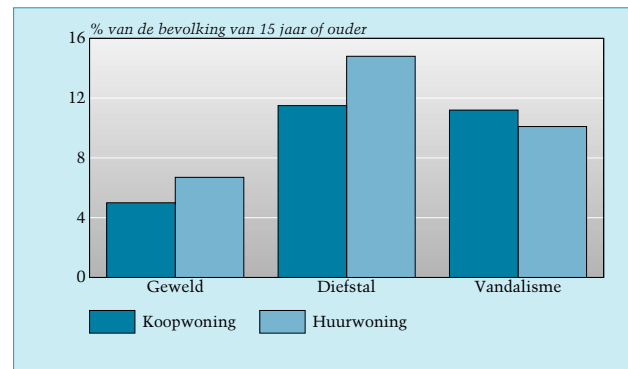
Een tweede verklaring voor de bevinding dat mensen in huurwoningen en flats relatief vaak slachtoffer zijn en zich relatief onveilig voelen, is dat deze woning in een specifieke omgeving staat. Delicten vinden immers veelal plaats in de buurt of wijk waar het slachtoffer woont: dit geldt voor twee van de drie diefstal delicten en van vandalisme en voor één op de drie gewelddelicten.

In het centrum en vlak buiten het centrum van de steden zijn bewoners vaker slachtoffer van een gewelddelict dan in dorpen. Bovendien zijn bewoners van centra van steden vaker slachtoffer van diefstal delicten en van vandalisme. Wat gevoelens van onveiligheid betreft bestaat een zelfde beeld. Bewoners van de steden voelen zich onveiliger dan bewoners van dorpen. Stedelingen geven vaker aan dat er onveilige plekken in de buurt zijn, ze passen vaker hun uitgaansgedrag aan en doen minder vaak de deur gewoon open als er 's avonds onverwacht wordt aangebeld. Huurwoningen en flats liggen vaak in de steden, en dan vooral in en rondom het centrum. Een deel van de verschillen in slachtofferschap en onveiligheidsgevoelens tussen bewoners van flats en huurwoningen en bewoners van andere woningen lijkt dus eveneens verklaard te kunnen worden door de verschillen in kenmerken van de omgeving van de woning.

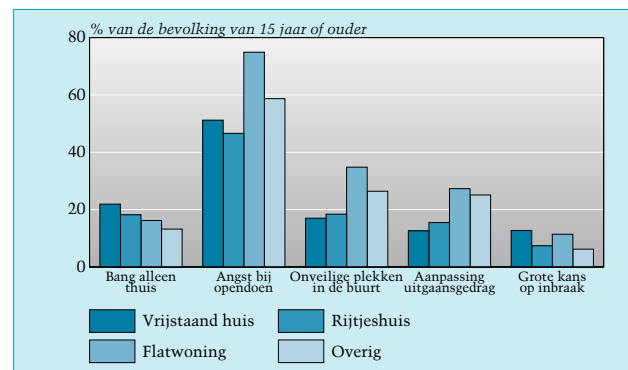
Doet de woning er toe?

Om inzicht te krijgen in de vraag of er sprake is van een schijnrelatie tussen kenmerken van de woning en slachtofferschap en onveiligheidsgevoelens zijn multivariate analyses uitgevoerd. Zo hebben we de invloed van woningen op slachtofferschap en onveiligheidsgevoelens onderzocht door te controleren voor kenmerken van de bewoners en de woonomgeving. De uitkomsten hiervan laten zien dat de eigendomsverhouding van de

Slachtoffers van geweld, diefstal, vandalisme naar eigendom woning

Gevoelens van onveiligheid naar soort woning

woning en het soort woning niet meer samenhangen met slachtofferschap. De bevinding dat bewoners van huurwoningen en flats vaker slachtoffer zijn heeft vooral te maken met individuele kenmerken van de bewoners en de kenmerken van de woonomgeving waar deze woningen staan.

Voor de onveiligheidsgevoelens speelt de eigendomsverhouding van de woning eveneens geen rol. Gecontroleerd voor kenmerken van de bewoners en de woonomgeving voelen huurders zich niet onveiliger dan eigenaren. Wel blijkt dat het soort woning, evenals de kenmerken van de bewoners en van de woonomgeving, een rol speelt in de beleving van de onveiligheid. Bewoners van flatwoningen doen 's avonds minder gauw de deur open en vinden vaker dat er onveilige plekken in de buurt zijn dan anderen. Flatbewoners zijn echter niet het meest bang om alleen thuis te zijn: dat zijn bewoners van eengezinswoningen. Verder schatten bewoners van vrijstaande woningen de kans op inbraak het hoogst in en niet flatbewoners. ◀

Lia Kempkens en Karin Wittebrood

Deze bijdrage is een bewerking van 'Wonen, criminaliteit en onveiligheid' in het *Tijdschrift voor de Volkshuisvesting*, maart 2000. Als indicator voor de woonomgeving is de fysieke woontypologie gebruikt. Deze is ontwikkeld door ABF Onderzoek & Informatie.